

**U z n e s e n i e**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Ing. M.T.**, B.X., M., správca konkurznej podstaty úpadcu M., spol. s r.o. v konkurze, M.X., M., IČO: X., proti odporkyni: **JUDr. J.G.**, Č.X., V., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu M., a.s. v likvidácii, v konkurze M., IČO: X., **o návrhu na určenie odporovateľnosti právnych úkonov**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 35 Cbi/3/2004-346 zo dňa 26. februára 2007, takto

**r o z h o d o l :**

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 35 Cbi/3/2004-346 zo dňa 26. februára 2007 **z r u š u j e** a vec v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

**O d ô v o d n e n i e :**

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom návrh zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v návrhu zo dňa 6.2.2004 navrhol navrhovateľ, aby súd určil, že Dodatok č. 10 k spoločenskej zmluve spoločnosti M., spol. s r.o., M. a Dohoda o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a zo dňa 17.3.2000 podpísaná Ing. A.J., konateľkou spoločnosti M., spol. s r.o. M. a JUDr. J.G., správca konkurznej podstaty úpadcu M., a.s. v likvidácii, v konkurze v M. sú neplatnými právnymi úkonmi a zároveň navrhol, aby súd v prípade, že dospeje k záveru, že nie sú dôvody na určenie neplatnosti uvedených právnych úkonov určil, že Dodatok č.10 k spoločenskej zmluve spoločnosti M., spol. s r.o., M., Dohoda o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a zo dňa 17.3.2000 sú voči konkurzným veriteľom úpadcu M., spol. s r.o. v konkurze M. právne neúčinnými právnymi úkonmi, a aby všetko,

o čo sa ukrátil majetok úpadcu M., spol. s r.o., M. v dôsledku uvedených právnych úkonov bolo vrátené do konkurznej podstaty úpadcu M., spol. s r.o. v konkurze M..

Uznesením č.k. 35 Cbi 3/2004-53 zo dňa 18.5.2004 Krajský súd v Banskej Bystrici v časti návrhu navrhovateľa na určenie neplatnosti Dodatku č. 10 k spoločenskej zmluve spoločnosti M., spol. s r.o., M. a Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000 konanie zastavil, z dôvodu späťvzatia návrhu. Po čiastočnom zastavení konania zostal predmetom sporu návrh na určenie odporovateľnosti Dodatku č. 10 k spoločenskej zmluve spoločnosti M., spol. s r.o. v M. a Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000, ktoré navrhovateľ označil ako odporovateľné právne úkony v zmysle ust. § 15 ods. 2 a §15 ods. 4 písm. a/ ZKV. Podľa názoru navrhovateľa konateľka úpadcu ukrátila nároky konkurzných veriteľov v časti možných príjmov za prenájom nehnuteľnosti hotela L. s prísl. so sídlom v M. a s tým spojených hotelových služieb, pretože mohol mať úpadca zabezpečený ročný príjem 3 000 000 Sk a týmto príjmom mohol úpadca postupne vyrovať záväzky voči svojim veriteľom a to od r. 2000 do 30.9.2006 v sume 20 250 000 Sk, ďalej z titulu rozdielu ceny hotela L. podľa znaleckého posudku, čo predstavuje sumu 53 427 884 Sk a z titulu samotnej už prevedenej sumy vyrovnacieho podielu v sume 24 683 933 Sk. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ ako priamy dôsledok uzatvorenia Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a dňa 17.3.2000 označil zmenšenie majetku o ušlé nájomné za obdobie od 1.1.2000 do 30.9.2006, zmenšenie majetku o rozdiel ceny hotela podľa dvoch rôznych znaleckých posudkov, ktorý rozdiel predstavuje sumu 53 427 884 Sk a zmenšenie majetku o prevedenú sumu vyrovnacieho podielu v sume 24 783 993 Sk. Krajský súd na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov dospel k záveru, že predmetom Dohôd o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000, ktorých určenia odporovateľnosti sa navrhovateľ v tomto konaní domáha, bolo uspokojenie nároku na vyrovnací podiel, ktorý vznikol spoločnosti M., a.s. v likvidácii, M. v zmysle ust. § 61 ods. 2 Obchodného zákonníka v dôsledku zániku účasti spoločnosti M., a.s. v likvidácii, M. v spoločnosti M., spol. s r.o. M. na základe konkurzu vyhláseného na majetok spoločnosti M., a.s. v likvidácii, M.. Podľa ust. § 61 ods. 2 Obchodného zákonníka pri zániku účasti spoločníka v spoločnosti za trvania spoločnosti vzniká spoločníkovi právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu. Výška vyrovnacieho podielu sa určí na základe ročnej účtovnej závierky za obdobie, v ktorom zanikla účasť spoločníka v spoločnosti. Vyrovnací podiel sa

vyplatí v peniazoch, ak zákon neustanovuje alebo spoločenská zmluva alebo stanovy neurčujú iný spôsob vyrovnania podielu, podľa ods. 3 ust. § 61 Obchodného zákonníka a právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu je splatné uplynutím 3 mesiacov od schválenia ročnej účtovnej závierky, ak spoločenská zmluva alebo stanovy neurčujú inak. Z uvedeného vyplýva, že nárok na vyrovnací podiel je nárokom, ktorý vyplýva pre odporcu priamo zo zákona, to znamená, že ak v tomto prípade došlo k zániku účasti spoločníka M., a.s. v likvidácii M. v spoločnosti M., spol. s r.o. M. na základe vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti M., a.s. v likvidácii M., teda z objektívnych dôvodov nezávislých na vôli zmluvných strán odporovaných dohôd a nárokov na uspokojenie vyrovnacieho podielu bol splatný uplynutím 30-tich dní odo dňa, keď sa stala známou výška vyrovnacieho podielu (čl. 32 ods. 2 Dodatku č. 10 k spoločenskej zmluve spoločnosti M., spol. s r.o., M., ktorého neplatnosť nebola rozhodnutím súdu určená), tak nemožno konštatovať, že k uzavretiu dohôd došlo s úmyslom ukrátiť konkurzných veriteľov úpadcu M., spol. s r.o. M., pretože spoločnosti M., spol. s r.o., M. vznikla na základe objektívnych skutočností zákonná povinnosť uspokojiť nárok na vyrovnací podiel, ktorého výška bola ustálená na sumu 36 327 413 Sk. Z tejto sumy Dohodou o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000 v čase pred vyhlásením konkurzu uspokojil úpadca časť nároku odporcu na vyrovnací podiel, konkrétne v sume 24 683 933 Sk vo forme hotela L. s príslušenstvom, to znamená, že zo sumy vyrovnacieho podielu 36 327 413 Sk zostala v čase vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti M., spol. s r.o., M. neuhradená časť v sume 11 643 479 Sk, ktorú pohľadávku si prihlásil odporca v konkurznom konaní spoločnosti M., spol. s r.o. v konkurze s tým, že pohľadávka odporcu v uvedenej výške bola rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 35 Cbi 36/02-83 zo dňa 12.11.2003 potvrdeným rozsudkom NS SR č.k. 1 Obo 54/2004 zo dňa 14.6.2005, určená ako nesporná. Z uvedeného vyplýva, že samotná spoločnosť M., a.s. v likvidácii, v konkurze M. je jedným z konkurzných veriteľov úpadcu M., spol. s r.o. v konkurze M., ktorého pohľadávka je v porovnaní s ostatnými pohľadávkami bez práva na oddelené uspokojenie najvyššia (11 643 479 Sk). Z uvedeného vyplýva, že ak by malo Dohodou o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000 dôjsť k ukráteniu konkurzného veriteľa, tak je samotný odporca jedným z tých konkurzných veriteľov, ktorý je ukrátený. Na základe uvedených skutočností súd žalobu zamietol, pretože nebola splnená základná podmienka odporovateľnosti právneho úkonu vymedzená v ust. § 15 ods. 1 ZKV a to ukrátenie konkurzného veriteľa v dôsledku uzatvorenia Dohôd o vysporiadaní vyrovnacieho podielu

zo dňa 7.3.2000 a 17.3.2000. Splatnosť vyrovnacieho podielu, či by to už bolo podľa zákonnej úpravy § 61 ods. 3 Obchodného zákonníka, alebo v zmysle Dodatku č. 10 k spoločenskej zmluve (č. 32 ods. 2) nastala pred vyhlásením konkurzu na majetok spoločnosti M., spol. s r.o., M.. Z uvedeného vyplýva, že spoločnosti M., spol. s r.o. M. vznikla v uvedenej lehote povinnosť uspokojiť voči spoločnosti M., a.s., M. nárok na vyrovnací podiel, inak by sa bola dostala do omeškania so všetkými zákonnými dôsledkami. Na základe uvedených skutočností súd návrh zamietol s tým, že ak nebola splnená podmienka odporovateľnosti právneho úkonu vymedzená v § 15 ods. 1 ZKV, nemalo právny význam zaoberať sa ostatnými námietkami navrhovateľa, pretože podmienka odporovateľnosti právneho úkonu vymedzená v § 15 ods. 1 ZKV je pre splnenie podmienok odporovateľnosti právneho úkonu ako takého nezameniteľná. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. úspešnej odporokyni trovy konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu a určil, že návrh o určenie neúčinnosti právnych úkonov v tomto konaní je dôvodná a návrhu vyhovel podľa petitu zo dňa 17.10.2006. Podľa jeho názoru krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dodatok č. 10 bol predmetom sporu vedeného na Krajskom súde v Žiline č.k. 19 Cbs 5/05. Krajský súd v Žiline sa nezaoberal dôvodmi neplatnosti len preto, že uznesenie valného zhromaždenia o schválení dodatku č. 10 nie je právny úkon a možno ho napadnúť podľa § 131 Obchodného zákonníka len v prekluzívnej 3-mesačnej lehote, ktorá už uplynula dňom 30.12.1999. Tento Dodatok č. 10 veľmi úzko súvisí s prevodom majetku a je presvedčený, že antidatovanie Dodatku č. 10 bolo vykonané za účelom získania hotela L. a jeho zariadenia pre M., a.s. a ukrátenia veriteľov M., spol. s r.o. Konateľka dlžníka mala v čase podpisu sporných dohôd podpísané nájomné zmluvy, ktoré zabezpečovali dlžníkovi dostatočný príjem aj pre postupné splatenie všetkých vlastných záväzkov. Zo zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 21.12.1999 hotela L. mal navrhovateľ ročný príjme z nájomného 600 000 Sk a zo „zmluvy o dielo“ zo dňa 22.12.1999 ročne 2 400 000 Sk. Podľa uvedených zmlúv konateľka reálne inkasovala finančné prostriedky až do doby prevodu hotela L. s príslušenstvom, t.z. do 7.3.2000 a 17.3.2000 a to vo výške 1 200 175 Sk. Navrhovateľ tvrdí, že titulom zrušenia príjmov z nájomného spôsobila konateľka M., spol. s r.o. výpadok na ušlom príjme dlžníka z nájomného do 17.10.2006 sumu 20 250 000 Sk. Podľa jeho názoru zákonná povinnosť

uspokojiť nárok na vyrovnací podiel, nemôže znamenať uzatvárať dohody, ktoré ukracujú konkurzných veriteľov, a teda dohody so subjektom, v ktorom je konateľka M., s.r.o. súčasne štatutárnym zástupcom a prokuristom a to za akýchkoľvek, alebo nevýhodných podmienok. Prevod nehnuteľnosti z titulu predmetných dohôd znamenal fakticky likvidáciu spoločnosti M., spol. s r.o. M. a konateľka M.-u si musela byť vedomá tejto skutočnosti. Dňa 19.11.1998 bol vystavený príjmový pokladničný doklad č. 9530, podpísaný konateľkou M., spol. s r.o., ktorým pod titulom splatenia vkladu prijala do pokladnice M., s.r.o. sumu 33 000 000 Sk v hotovosti od M., a.s. M., a.s. práve od tohto príjmového dokladu odvodzuje svoj nárok na vyrovnací podiel, a teda aj prevod vlastníckeho práva k hotelu L. a jeho príslušenstvo. Konateľka vykonala právne úkony tak, že tieto sú odporovateľné podľa § 15 ods. d/ ZKV. Jej úkony smerovali k premyslenému a účelovému odstráneniu takmer celého majetku spoločnosti s cieľom vyhnúť sa veriteľom. Mali za následok uprednostnenie jedného veriteľa – M., a.s. v likvidácii, kde je konateľka štatutárnym členom a prokuristom. Úpadca M., spol. s r.o. mal v roku 2000 podpísanú zmluvu o prenájme vlastného hotela so spoločnosťou H., s.r.o., ktorej platnosť bola ukončená sporným prevodom hotela na nového vlastníka. Následne v roku 2003 sa novým vlastníkom hotela stáva spoločnosť H., s.r.o., ktorá predmetný hotel v roku 2004 predala spoločnosti A., s.r.o., M.. Kúpnu zmluvou zo dňa 1.2.2006 predala táto spoločnosť hotel kupujúcemu Ing. M.O. zo Ž. za dvojnásobok kúpnej ceny pri jeho kúpe. Z uvedeného vyplýva, že už nie je možné, aby sa predmet sporu – hotel L. s príslušenstvom vrátil do konkurznej podstaty úpadcu (navrhovateľa) a je možná iba peňažná náhrada. V dôsledku odporovateľného právneho úkonu vznikla úpadcovi ujma ušlého príjmu na nájomnom v sume 20 250 000 Sk. Za súčasného právneho stavu došlo k uspokojeniu jediného veriteľa, v osobe jediného spoločníka úpadcu, na úkor ostatných konkurzných veriteľov.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. O neplatnosť Dohody č. 10, ako aj dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu sa viedlo medzi účastníkmi konanie, aj na Krajskom súde v Žiline pod č. 19 Cbs/5/2005. Uznesením zo dňa 24.8.2005 bolo konanie v časti o určenie dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu zastavené a následne rozsudkom zo dňa 29.3.2006 žaloba navrhovateľa zamietnutá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa ust. § 15 ods. 1 ZKV konkurzný veriteľ alebo správca sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkovy právne úkony podľa odseku 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

Podľa § 15 ods. 4 písm. a/, c/ ZKV odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol konkurzný veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu medzi dlžníkom, ktorý je právnickou osobou a členom jeho štatutárneho orgánu, jeho prokuristom, likvidátorom alebo spoločníkom.

Odporovateľnosť je možné uplatniť len vtedy, ak je právny úkon platný. Dôsledkom odporovateľnosti je len neúčinnosť právnych úkonov, nie ich platnosť. Ak sa dosiahne odporovateľnosť podľa ZKV do konkurznej podstaty sa vráti všetko, o čo sa majetok dlžníka ukrátil. Ustanovenie § 15 ods. 4 písm. c/ ZKV sa vzťahuje na tie právne úkony, keď dlžníkom je právnická osoba a druhým účastníkom je právnická osoba, v ktorej má sám dlžník alebo člen jeho štatutárneho orgánu, jeho prokurista, jeho likvidátor, jeho spoločník alebo osoby im blízke, majetkovú účasť aspoň 10%. Kapitálové alebo personálne prepojenie zákon vyžaduje v čase uskutočnenia právneho úkonu. Odporovacou žalobou možno napadnúť úspešne právny úkon, ktorý bol urobený dlžníkom s určitou osobou špeciálne zákonom charakterizovanou to znamená, že úkon urobila takáto osoba, ktorá bola personálne alebo kapitálovo prepojená dlžníkom.

V danom prípade sa navrhovateľ domáhal určenia odporovateľnosti právneho úkonu podľa ust. § 15 ods. 2, 4 ZKV a to Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu uzatvorenej dňa 7.3.2000 medzi M., spol. s r.o. M. zastúpeného konateľkou Ing. A.J. a JUDr. J.G., SKP M., a.s. v likvidácii, M.. Je nesporné, že spoločnosť M., a.s. v likvidácii, na ktorú bol dňa 30.11.1999 vyhlásený konkurz, bola jediným spoločníkom v spoločnosti M., spol. s r.o., M.. Konateľka M.-U, spol. s r.o., Ing. A.J., je zároveň členkou predstavenstva spoločnosti M., a.s. v likvidácii. Na základe vyššie uvedenej Dohody v zmysle ust. § 61 ods. 2 Obchodného zákonníka, účastníci dohody sa dohodli na vyplatení vyrovnacieho podielu v čl. III. a to vyplatením vyrovnacieho podielu spoločnosťou M., s.r.o. spoločnosti M., a.s.

v nehnuteľnostiach opísaných v bode IV. Dohody. Konateľka M.-u, spol. s r.o. podala dňa 23.11.2000 na túto spoločnosť návrh na konkurz, ktorý bol vyhlásený dňa 22.11.2001. Je nesporné, že existovalo majetkové a personálne prepojenie medzi vyššie uvedenými spoločnosťami.

Základnou otázkou pre posúdenie správnosti napadnutého rozhodnutia je, či prvostupňový súd rozhodol v súlade s ustanovením § 15 Zákona o konkurze a vyrovnaní, keď návrh o vyslovenie neúčinnosti Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu uzatvorenej dňa 7.3.2000 z dôvodu, že nebola splnená podmienka ukrátenia konkurzných veriteľov, zamietol. Sporné nie je, že majetok spoločnosti odporcu predstavoval vklad do spoločnosti navrhovateľa, ktorý sa dostal do konkurzu ako druhý a Dohodou o vysporiadaní vyrovnacieho podielu, si tento majetok odporca, ako jeho majetok predstavujúci vklad vložený do jeho ďalšej spoločnosti, včlenil do jeho konkurznej podstaty, zrejme aj za účelom, aby nedošlo k zníženiu jeho konkurznej podstaty a ukráteniu konkurzných veriteľov úpadcu M., a.s. v likvidácii. Nesporné je, že následkom realizácie Dohody o vysporiadaní vyrovnacieho podielu sa dostala do úpadku a následne do konkurzu aj spoločnosť navrhovateľa M., spol. s r.o., ktorej jediným spoločníkom, teda vlastníkom, bola spoločnosť M. a.s. toho času v konkurze. Nesporná je aj skutočnosť, že pokiaľ jediný majetok spoločnosti navrhovateľa bol predmetnou Dohodou včlenený do konkurznej podstaty inej spoločnosti, i keď v danom prípade do spoločnosti, ktorej vlastníkom je totožný subjekt, vlastníaci dve spoločnosti v konkurze, konkurzní veritelia spoločnosti úpadcu navrhovateľa boli touto Dohodou o vysporiadaní vyrovnacieho podielu ukrátení. S poukazom na uvedené, teda iný právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky ako prvostupňový súd, na základe ktorého nárok navrhovateľa označil za nedôvodný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 O.s.p. a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho úlohou skúmať podmienky ust. § 15 ZKV a vo veci znovu rozhodnúť.

V novom konaní krajský súd s poukázaním na ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

**P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.**

**V Bratislave 1. júla 2008**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková

**JUDr. Jana Zemaníková, v.r.**  
**predsedníčka senátu**